



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Bekir BOZDAĞ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İktüzüğün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Bedia ÖZGÖKÇE ERTAN

Van Milletvekili

Türkiye, ifade özgürlüğünün kullanımında karşılaşılan sorunlar anlamında kimi zaman yapılan iyileştirmelere karşın hala bu alanda çalışan uluslararası kurumların dikkat çektiği ve uyardığı ülkelerdendir.

Örneğin 15 Şubat 2017'de Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Nils Muižnieks, Nisan ve Eylül 2016'da Türkiye'ye yaptığı iki ziyaretin verilerine dayanarak Türkiye'de medya özgürlüğü ve ifade özgürlüğü hakkında şunları demiştir: "Gazeteciler, milletvekilleri, akademisyenler ve sıradan vatandaşların da dahil olduğu toplumun geniş bir kesimine yönelik artan yargı tacizi, ve hükümetin çoğulculuğu azaltan ve oto sansürü artıran eylemleri sebebiyle Türkiye'de demokratik tartışma alanı endişe verici bir biçimde daralmıştır. Her ne kadar bu kötüye gidiş çok zor koşullar altında gerçekleşmiş olsa da, ne darbe girişimi, ne de Türkiye'nin karşı karşıya olduğu diğer terör tehditleri basın özgürlüğünü ve hukukun üstünlüğünü bu denli yok sayan tedbirlerin gerekçesi olabilir. Yetkililer, ceza mevzuatını ve uygulamasını gözden geçirmek, yargı bağımsızlığını yeniden teyit etmek ve ifade özgürlüğünü koruma yönünde yeniden kararlı bir tavır göstermek suretiyle acilen bu gidişatı değiştirmelidir."

Söz konusu açıklamadan kısa bir süre önce ise Freedom House adlı kurum açıkladığı *Freedom in the World - 2017* raporunda ise Türkiye'nin özgürlüklerin en çok gerilediği ülke olduğunu duyurmuştur.

Avrupa Konseyi'nin anayasal hukuk uzmanlarından oluşan organı Venedik Komisyonu'nun Türkiye'de Olağanüstü Hâl (OHÂL) kapsamında alınan tedbirlerin medya özgürlüğüne etkilerini incelediği ve 13 Mart 2017'de açıkladığı raporda ise OHÂL kararnamele uyarınca

medya kuruluşlarının toplu bir biçimde ve yargı incelemesine tabi olmaksızın kapatılması gibi adımların “uluslararası insan hakları hukukunun gerekleri ışığında kabul edilemez ve son derece tehlikeli” olduğu; gazetecilere yönelik “terör örgütü üyeliği” suçlamasıyla yürütülen yargılama ve “alakalı ve yeterli delil olmaksızın” tutuklamaların da bu kapsamda değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Son olarak Kasım 2016’da Türkiye’ye yaptığı ziyaretin raporunu 7 Haziran 2017’de açıklayan Birleşmiş Milletler Düşünce ve İfade Özgürlüğü Özel Raportörü David Kaye özetle, kamu görevlilerine ve cumhurbaşkanına hakareti düzenleyen maddelerin gözden geçirilmesini, KHK’larla kapatılan medya kurumlarının tekrar açılmasını istemiştir.

Yukarıda bahsi geçen değerlendirmeler genel itibariyle tutuklu gazetecilerin durumuna, kapatılan dergi, gazete, yayınevlerine, toplatılan kitaplara, internet özgürlüğüne ve buna bağlı tutuklamalara dikkat çekmişler ve bu sorunların önünü açan KHK düzenlemeleri ile özellikle Terörle Mücadele Yasası’na vurgu yapmışlardır.

İfade özgürlüğünün korunması ve geliştirilmesine dönük olarak bu bilgilere göre;

- 1) İlgili raporlar ve değerlendirmeler uyarınca Hükümetinizin, Türkiye’deki ifade özgürlüğü ortamına yönelik bakış açısı nedir?
- 2) Söz konusu kurumların dikkat çektikleri hususlara yönelik bir yol haritanız var mıdır, var ise nelerdir?
- 3) 8 Haziran 2017 tarihi itibariyle Türkiye cezaevlerinde sosyal medya mesajları gerekçe gösterilerek tutuklu olan kaç kişi bulunmaktadır? Bunların arasında hükümlü/hükümözlü olan var mıdır?
- 4) 8 Haziran 2017 tarihi itibariyle Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’nun idari kararlarıyla ya da savcılıklar ya da sulh ceza hâkimlikleri tarafından erişimi engellenmiş internet sitesi sayısı kaçtır?
- 5) 1 Ocak 2016-8 Haziran 2017 tarihleri arasında kaç yayınevi hangi gerekçelerle kapatılmıştır?
- 6) 1 Ocak 2016-8 Haziran 2017 tarihleri arasında kaç kitap hakkında toplatma kararı hangi gerekçelerle verilmiştir?
- 7) 1 Ocak 2016-8 Haziran 2017 tarihleri arasında kaç gazete kapatılmıştır, kaç gazete hakkında toplatma kararı verilmiştir?
- 8) 8 Haziran 2017 tarihi itibariyle Türkiye cezaevlerinde tutuklu kaç gazeteci/basın-yayın çalışanı/medya yöneticisi bulunmaktadır?
- 9) AB ile ilişkilerde de sıklıkla gündeme gelen Terörle Mücadele Yasası’nda düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?
- 10) İnsan hakları ihlaline neden olan sistemik ve uygulama kaynaklı sorunlar ile çözüm yolları noktasında Bakanlığınızca hazırlanmış olan AIHS eylem planının 11. başlığı olan “İfade ve Medya Özgürlüğünün En Geniş Manada Sağlanması” hususuna yönelik ne gibi adımlar atılmıştır?
- 11) (10). sorudan devamla Türk Ceza Yasası’nın 125., 215., 216., 299., 301. Maddelerini kaldırmayı yahut AIHM içtihatları uyarınca düzenlemeyi düşünüyor musunuz?